

Kort gehouden gras bedekt de geheele oppervlakte. Daartusschen zijn de gereinigde steenen goed zichtbaar, zoodat het copieeren der grafschriften en het fotografeeren der zerken mogelijk was.

De eschdoornen zijn gespaard, maar de vlierstruiken zijn omgehakt, wat jammer is, want de poëtische sfeer is bij dit kerkhof toch al niet bijster groot. Gelukkig, dat de Israëlitische codex verbiedt op een Joodsch kerkhof te graven, zoodat de tronken zijn blijven zitten en er vermoedelijk in de toekomst wel weer een vlierboschje zal opgroeien.

Voor ik tot de beschrijving der zerken overga, wil ik eerst iets omtrent de geschiedenis van het kerkhof meedeelen, waarbij ik in hoofdzaak ontleen aan H. Italie: „De Israëlitische gemeente te Rotterdam”, voorkomende in „Rotterdam in den loop der eeuwen”.

De eerste Portugeesche Joden zijn in het jaar 1610 te Rotterdam gekomen. Uit de Vroedschapsresolutiën van 14 Augustus van dat jaar blijkt, dat onderhandelingen waren aangeknoopt, „omme die van de Portugeesche natie te accordeeren omme binnen deese stad dezelve als inwonende poorters te ontvangen”.

De onderhandelingen waren toen blijkbaar al ver gevorderd, want 26 Augustus d.a.v. werd reeds „goedgevonden, geapprobeerd ende geratificeerd de articulen ende privilegiën geraamt om de Portugeesche natie die alhier metterwoon zullen koomen wonen, daarmede te benificeeren”.

Vanwaar kwamen deze Portugeesche Joden? Vermoedelijk niet, zooals de kolonie, die zich te Amsterdam had gevestigd, rechtstreeks uit Portugal. Dit vermoeden is voornamelijk gegrond op twee feiten. Een jaar te voren was bij het sluiten van het Bestand bepaald, dat de Schelde gedurende den wapenstilstand gesloten zou zijn. Het onmiddellijk gevolg hiervan was, dat de Antwerpsche handel geheel verliep en vele kooplieden zich elders vestigden. Voorts werden in dat zelfde jaar 1609 door een decreet van de Aartshertogen alle Joden uit Antwerpen verbannen.

Vanwaar ze echter ook kwamen, we kunnen gerust zeggen, dat de Portugeesche Joden door het Rotterdamsche stads-